

Cirkulärnr: 1999:108
Diariernr: 1999/2015
P-cirknr: 1999-2:30
Nyckelord: Vård och omsorg, Rekrytering
Handläggare: Roland Olofsson
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 1999-09-06
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Ansvariga för äldreomsorg
Rubrik: Vårdkommissionens rapport
Bilagor: Kommissionens förslag
Gemensamma partsavsikter avseende löneavtalen

Personalpolitik: 1999-2:30

Nyckelord: Vård och omsorg,
Rekrytering

Förhandlingssektionen
Roland Olofsson

1999-09-06

Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Ansvariga för äldreomsorg

Vårdkommissionens rapport

Den av regeringen, enligt beslut den 17 juni 1998, tillsatta "Kommissionen för rekrytering till vård och omsorg" har i vecka 31, 1999 avgett sin slutrapport. Rapporten, som benämns "Den ljusnande framtid är vård", har beteckningen DS 1999:44.

Kommissionens uppdrag

Kommissionen har enligt direktiven haft tre huvudsakliga uppdrag:

- att kartlägga rekryteringsbehoven till vård- och omsorgssektorn de närmaste tio åren
- analysera de villkor som påverkar möjligheten att rekrytera personal
- att med kartläggningen och analysen som grund föreslå åtgärder som motverkar den kommande bristsituationen och ökar intresset för vård- och medicinutbildningarna samt överväga en långsiktig lösning av dimensioneringen av utbildningarna.

Kommissionens sammansättning

I kommissionen har ingått fem statsråd som företrädare för regeringen samt en företrädare för vardera Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, LO, TCO och SACO. Kommunförbundets företrädare i kommissionen har varit kommunalrådet Åke Hillman, ordförande i förhandlingsdelegationen.

Kommissionens förslag

Kommissionens förslag, bilaga 1, har getts formen av en gemensam avsiktsförklaring som hela kommissionen står bakom. Det oavsett vem som avses svara för eller verka för åtgärden.

Utbildningsfrågor

Den föreslagna utökningen av antalet nybörjarplatser avseende såväl läkarutbildning (200 platser) som sjuksköterskeutbildningen (1 000 platser) är önskvärd ur kommunernas synpunkt. Detsamma gäller för ett statligt huvudmannaskap för vårdutbildningar inom högskolan.

Vi har i kommissionens arbete från Förbundets sida betonat vikten av tillgång på och utbildning av allmänläkare och geriatriker liksom att geriatrisk specialistutbildning för sjuksköterskor är önskvärd.

Till förslagen hör också flera delar med anknytning till gymnasiets omvårdnadsprogram. Förslagen syftar till att flera ska få intresse för och genomgå omvårdnadsprogrammet. Det uttrycks i form av ambitioner och målsättningar mer än i konkreta handlingsplaner. Det blir därmed en fråga för vårdarbetsgivarna och i synnerhet för kommunerna att i egenintresse verka för att målsättningarna uppfylls.

En översyn ska göras över regler och regeltillämpning för tillgodoräkning av utbildning och/eller yrkeserfarenhet vid antagning till högskoleutbildning inom sektorn. Det i syfte att grundläggande högskoleutbildning liksom yrkeserfarenhet från sektorn bättre ska beaktas vid antagning till högskoleutbildning.

Inom ramen för samarbetet mellan regeringen och arbetsmarknadens parter om sysselsättningspolitiken i EU kommer parterna av regeringen att inbjudas till diskussioner bland annat om användning av de nya medlen för kompetensutveckling.

Förslagen tar också upp att ett ökat antal praktikplatser inom äldreomsorgen bör erbjudas studerande inom främst sjuksköterskeutbildningen.

Deltidsarbetslöshet och timanställningar

Kommissionens har också diskuterat och gett förslag avseende deltidarbetslösheten. Innebörden av förslaget är att Kommunförbundet tillsammans med Landstingsförbundet och staten åtagit sig verka för att kommuner och landsting i samarbete med länsarbetsnämnderna erbjuder heltid för deltidarbetslösa inom vissa personalkategorier bland vård- och omsorgspersonal..

I sammanhanget anges som målsättning en minskning av de deltidarbetslösa med 50% under perioden november 1999 – november 2000. Effekterna av vad som har hänt kommer att följas upp och en analys görs av om målet har uppnåtts. Analysen ska sedan ligga till grund för eventuella ytterligare åtgärder.

En gemensam utvärdering ska också göras med avseende på i vilken utsträckning det med stöd av ändringarna i Lagen om anställningsskydd och/eller andra åtgärder har skett en förskjutning från timanställningar,

vikariat och andra visstidsanställningar till tillsvidareanställningar inom vård och omsorg.

Arbetsmarknadsåtgärder/Invandrarsatsning

Förslagen innefattar också åtgärder i syfte att intressera personal inom övertalighetssektorer för utbildning inom vård och omsorg. Särskilda insatser föreslås också för att öka antalet invandrare som är sysselsatta i vården. Till det kommer åtgärder i syfte att väcka intresse för sektorn liksom fullföljande av särskilda vård- och omsorgsdagar.

Det är i huvudsak AMS, arbetsförmedlingarna och länsarbetsnämnderna som har att svara för åtgärderna. Samtidigt är avsikten att det i många delar ska göras i samverkan eller samarbete med kommuner och landsting.

Organisations- och ledarskapsfrågor

I syfte att möjliggöra årliga jämförande studier kommer regeringen att ge Arbetslivsinstitutet eller annan lämplig myndighet uppdrag att ta fram underlag härför. Tanken är att härigenom kunna bidra till att utveckla organisation, processer och arbetsmetoder inom vård- och omsorgssektorn. Det ger också möjligheter att sprida goda exempel.

Även ledarskapsfrågor uppmärksammas. Här anges i kommissionens förslag att en satsning görs på ledarskapsfrågor inom vård och omsorg och att prioritet härvid ska ges åt ledarskapsutbildning och ledarutveckling.

Avtalsparternas gemensamma förklaringar

Avtalsparterna har för att visa sin ambition att underlätta rekryteringen till vård och omsorg uttalat sina gemensamma partsavvikter. Dessa har fått formen av partsgemensamma skrivelser och avser såväl "Löner och övriga anställningsvillkor" som "Arbetsorganisation och samverkan, kompetens m.m.". Den senare återfinns i bilagda avsnitt "Kommissionens förslag" medan den förra skrivelsen som bl.a. tar upp partsavsikterna med löneavtalen bifogas som bilaga 2.

Övrigt

I Svenska Kommunförbundets skrift "Personal och kompetens i förändring" (1999) föreslås från förbundets sida ett antal åtgärder för att förbättra rekryteringssituationen. De är bl.a. följande:

- fler ungdomar måste lockas att arbeta inom sektorn. Utbildningen och arbetet måste uppfattas som attraktivt
- fler vuxna som utbildar sig kan bidra till att minska rekryteringsbehovet
- bättre praktik och handledning för elever och studenter som utbildar sig inom vårdområdet
- bättre arbetsgivarpolitik skapar förutsättningar för bra arbetsklimate och fler kommer då att stanna kvar hos sin arbetsgivare. En annan effekt är att det kan bli lättare att rekrytera personal
- höjd sysselsättningsgrad kan på kort sikt minska rekryteringsbehovet.

Vårdkommissionens arbete har syftat till att underlätta för rekrytering till vård och omsorg. De förslag som tagits fram har gjorts i syfte att den målsättningen ska uppnås. Som framgår är det i flera delar överensstämmelse mellan de åtgärder som förbundet angett i skriften och de åtgärder som Vårdkommissionen föreslagit.

Det är av betydelse att sprida goda exempel. Till kommissionens rapport hör en bilaga "Tipskatalog", som finns i särtryck. I "Tipskatalogen" redovisas översiktligt några aktuella projekt från kommuner och landsting som på ett eller annat sätt har beröring med de problemställningar som har varit och är aktuella i arbete med att rekrytera till arbete inom vård och omsorg.

Ytterligare exempel kan också hittas i Kommunförbundets web-sidor på Internet –www.svekom.se. Såväl under ikonen "Äldreberedningen" som under ikonen "Trygghetsfonden" finns projekt, (översiktligt redovisade), som kan vara av intresse.

För förbundets fortsatta arbetet som har anknytning till Vårdkommissionens förslag m.m. hänvisas också till Arbetsgivarforum 99. De frågor som kommer att dominera Arbetsgivarforum 99 är: Hur ska kommunerna bli mer attraktiva som arbetsgivare? Hur ska kommunerna kunna öka sin effektivitet och produktivitet?

Arbetsgivarforum 99 genomförs den 28-29 september 1999 i Stockholm.

Vi återkommer med fråga om anordna särskilda konferenser med anledning av Vårdkommissionens rapport och avsiktsförklaring.

Det av förbundet under året startade projektet "Personal 2010" (se vidare cirkulär 1999:79) kommer att arbeta med frågor som avser ledarskap, medarbetarskap, m.m.

Avslutningsvis vill vi med anledning av vårt åtagande under ovan angiven punkt "*Deltidsarbetslöshet och timanställningar*" uppmana till ett positivt bemötande och agerande från kommunernas sida när det gäller att tillsammans med länsarbetsnämnderna erbjuda deltidsarbetslösa, som så önskar, heltidsanställningar.

Förfrågningar med anledning av detta cirkulär kan ställas till Förhandlingssektionen (företrädesvis Roland Olofsson, tel. 08-772 4751) respektive till Sektionen för äldreomsorg och sjukvård (företrädesvis Kerstin Ahlsén, tel. 08-772 4311)

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Roland Olofsson

Bilagor

Kommissionens förslag

Gemensamma partsavsikter avseende löneavtalen